

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın Binali YILDIRIM tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

30 yaşındaki Cansu Külekçi için sala verilmesini isteyen yakınlarının Bilali Habeşi Cami'ne gittiği, Cami İmamının Diyanet İşleri Başkanlığı'ndan cep telefonu mesajı aldığı, Alevi Vatandaşlar için sala okuyabilecekleri, ancak "Cemevi" kelimesini kullanamayacakları iddiaları ile ilgili haberler basına yansımıştır. Bu duruma tepki gösteren Cansu Külekçi'nin yakınının, "Üç camiye gezdim aynı yanıtı aldım. 15 Mayıs'ta böyle bir talimat gelmiş. Bu toplumlari ayırıştırıran bir karardır" ifadelerini kullandığı yine basına yansıyan haberler arasındadır.

Bu bağlamda;

1. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Cami İmamlarına, 15 Mayıs 2016 tarihinde Alevi Vatandaşlar için sala okuyabileceklerin ancak "Cemevi" kelimesini kullanamayacakları yönünde bir talimat geldiği iddiası doğru mudur?
2. Cem Vakfı 2005 yılında Başbakanlığa başvurup Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Alevi ve diğer inançları da kapsayacak şekilde kamu hizmeti vermemesinden şikayetçi olmuştu. Vakfın talepleri arasında, Aleviliğe hukuksal statü tanınması, Cemevlerinin ibadethane (mabed) olarak tanınması, Cemevi inşasına imkan tanınması, Cemevlerinin işleyişi için kamusal fon öngörülmesi ve Alevi Dedelerine Devlet Memuru statüsü kazandırılması da vardı. Tüm bu talepler 19 Ağustos 2005 tarihinde Başbakanlık tarafından reddedildi. Başbakanlık, Diyanet İşleri'nin tüm dinlere "eşit" yaklaştığını, Cemevlerine ibadethane statüsü verilemeyeceğini, Alevi Dedelerinin Devlet Memuru olamayacağını, Alevilere özel kamu fonu aktarılamayacağını bildirdi. Başbakanlığın bu yanıtı üzerine, Alevi inancına bağlı bin 919 vatandaş Başbakanlığı mahkemelerine şikayet etmiş, ancak, mahkemeler Başbakanlığın ret yanıtının yürürlükteki yasalarla uyumlu olduğuna hükmetmiştir. Bu karar 2 Şubat 2010 tarihinde Danıştay tarafından da onanmıştır. Bunun üzerine Cem Vakfı Başkanı, beraberinde 202 kişiyle birlikte konuyu 2010 yılında AİHM gündemine taşımıştır. Dava AİHM tarafından 2013 yılında görülmeye başlanmıştır. Dini toplulukların ne olduklarına devlet veya ulusal yargının değil söz konusu toplulukların ruhani liderlerinin karar verebileceğine işaret eden AİHM, hükümetin Alevileri "Sufi tarikatı" olarak tanımlamasının Alevileri, dini inançlara yasaklar getiren 677 sayılı "Tekke ve Zaviyelerle Türbelerin Seddine ve Türbedarlıklar ile Bir Takım Unvanların Men ve İlgasına Dair Kanun" kapsamına aldığını hatırlatmış ve Hükümetin "Aleviler kendi aralarında bölünmüş haldeler" tezine " bu durum onların dini bir topluluk olarak hakları olduğu gerçeğini değiştirmez" yanıtını vermiştir. AİHM, Devletin Alevileri resmen tanımaması ve hukuksal statü sağlamamasıyla, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin din ve vicdan özgürlükleriyle ilgili 9'uncu maddesinin ihlal edildiği sonucuna varmıştır. Strasbourg Mahkemesi, Alevilerin hiçbir kamusal hizmetten faydalanamamalarını da "dini ayrımcılık" olarak tanımlamıştır.

Alevi inancını inkarın “laik devleti koruma” teziyle gerekçelendirilmesini de reddeden AİHM, Türkiye’de din ve inançlarla ilgili hukuksal yapının “nötr” kriterlere dayanmadığını ve bu durumun bazı inançların ayrımcılığa maruz kalmasına neden olduğunu ifade etmiştir. Türkiye’de devletin din ve inançlara yaklaşımını “hedefle orantısız” olarak tanımlayan AİHM, Alevilere yönelik uygulamanın “akla uygun ve objektif temele dayanmadığına” ve bu nedenle Alevilere “dinsel ayrımcılık” yapıldığına hükmetmiştir. Karar 17 Yargıçlı Büyük Daire tarafından alındığından temyiz olasılığının bulunmadığı, kararın sadece Aleviler için değil, devletten kamu hizmeti alamayan tüm inançlar için de örnek oluşturduğu bilinmektedir. Bu durumda, iddialar doğru ise, Diyanet İşleri Başkanlığı’nın Cami İmamlarına, 15 Mayıs 2016 tarihinde Alevi Vatandaşlar için sala okuyabilecekleri, ancak “Cemevi” kelimesini kullanamayacakları yönünde bir talimat göndermesinin gerekçesi nedir?

3.Diyanet İşleri Başkanlığı’nın Alevi Vatandaşları görmezden gelen ve dışlayan bu tavrının sebebi nedir?

4.Son 2 yılda gerek fetvalar gerekse basına yansıyan ifadeler sebebiyle Türkiye genelinde kaç Alevi Vatandaş hakarete ve iftiraya uğradığı gerekçesiyle şikayetçi olmuştur? Yapılan şikayetler nasıl neticelendirilmiştir?

5.Diyanet İşleri Başkanlığı’na Cami İmamlarına Alevi Vatandaşlar için sala okuyabilecekleri, ancak “Cemevi” kelimesini kullanamayacakları yönünde talimat göndermeleri hususunda baskı yapıldığı iddiası doğru mudur?

6.İddia doğru ise, bu baskının kim ya da kimler tarafından yapıldığı kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?